

Recenzja

rozprawy doktorskiej mgr Lecha Drożdżyńskiego p.t. „Działania prozdrowotne Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego w zakresie promocji aktywności fizycznej”.

Współczesna turystyka to wielki dorobek przede wszystkim świata nowoczesnego ale także świata pozostającego w cywilizowanym niedorozwoju, dla którego turystyka jest szansą i nadzieją na szybszy rozwój poprzez możliwość uczestnictwa w wielopłaszczyznowej wymianie materialnej i ideowej. Turystyka notuje systematyczny rozwój i odnosi się wrażenie że wszyscy jesteśmy turystami. Charakterystyczną cechą turystyki jest przemieszczanie się człowieka w przestrzeni za pomocą siły własnych mięśni lub przy pomocy różnorodnych środków transportu. Turystyka jest fenomenem, w ramach którego dokonuje się poznawanie i przeżywanie świata, ale także jest obszarem bycia z innymi, realizacji wolności, kreacji indywidualnej oraz zbiorowej ekspresji.

Od czasów najdawniejszych ludzie gromadzili wiadomości dotyczące zachowania zdrowia. Starożytni Grecy stworzyli niepowtarzalny system medycyny ściśle związany z kulturą fizyczną. Zainteresowania lekarzy ćwiczeniami fizycznymi w antycznej Grecji były czymś naturalnym i oczywistym. Dawne poglądy zwracające uwagę na to, że od zdrowia fizycznego i psychicznego zależy nasze samopoczucie są nadal aktualne. Zdałoby się aby ten ponadczasowy pewnik znalazł w działaniach prozdrowotnych należne miejsce. Temu wszystkiemu ma służyć aktywność fizyczna społeczeństwa.

Organizacją spełniającą rolę popularyzatora i promotora aktywności fizycznej w polskim społeczeństwie jest od ponad 65 lat Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze (PTTK) mające wpływ na kulturowy, socjalny, gospodarczy i zdrowotny obszar ludzkiej działalności w Polsce.

Aktywna turystyka jest przysłowiową odskoczną dla człowieka w życiu codziennym, dla którego naturalnym dążeniem jest oderwanie się od reguł i

zasad obowiązujących w pracy. Nakłania do życia odmiennego przekształcającego człowieka w sferze jego osobowości.

Jak wynika z dotychczasowych badań, rozwój turystyki aktywnej wskazuje na zachodzące zmiany. Warto je poznawać i wskazywać drogę społeczeństwu do poprawy własnego samopoczucia. W tym duchu postrzegam pracę mgr Lecha Drożdżyńskiego, który swoje wieloletnie zainteresowania szeroko pojętą kulturą fizyczną przedstawia nie tylko dla grona fachowców, ale i licznych zwolenników aktywności fizycznej w wymiarze powszechnym.

Dokonując oceny tej interesującej pozycji naukowej podkreślam przede wszystkim wysiłek badawczy Doktoranta oraz wybór skutecznej drogi prowadzącej do rozwiązania postawionego celu badawczego.

Akceptując pracę doktorską mgr Lecha Drożdżyńskiego z satysfakcją przyjmuję temat pracy i potwierdzam zasadność koncepcji badawczej. Tematowi odpowiada przyjęty porządek pracy. Myślę tu nade wszystko o celach, hipotezach i pytaniach badawczych, które w jednoznaczny sposób precyzują drogę do osiągnięcia celu zasadniczego. Rozsądny i odpowiadający celom pracy jest dobór reprezentatywnego materiału. Adekwatny jest dobór metod, trafny dla przyjętych celów.

Opis otrzymanych wyników badań zawarty jest w sposób czytelny i zrozumiały. Jest to rzetelny obraz zastanej rzeczywistości.

Za cenny i potwierdzający przygotowanie merytoryczne Doktoranta uważam rozdział „Dyskusja”, w którym zawarta jest wiedza Autora i umiejętność formułowania zaleceń praktycznych. To bodaj najtrudniejszy rozdział dla każdego badacza, w którym oczekuje się wyczerpującego wyjaśnienia zebranych wyników badań, polegającego między innymi na ich konfrontacji z dotychczasową wiedzą układającą się w teorię, w którą lokuje się rezultaty własne. Przyznać trzeba, że Autor wykazał wielkie zaangażowanie i pracowitość tworząc interesujące dzieło. Brakuje mi w tym rozdziale pracy wyraźnego, czytelnego odniesienia się do postawionych hipotez. Proszę Doktoranta o wyjaśnienie przyczyn zaniechania.

W dysertacji mgr Lech Drożdżyński podjął się scharakteryzowania działań prozdrowotnych podejmowanych w organizacji PTTK w latach 2002 – 2012 skupiając się głównie na regionie śląskim. Zauważono niepokojące zjawisko zmniejszenia się liczby uczestników wszystkich imprez turystyki powszechnej i

kwalifikowanej w skali kraju o 24,4%. Na przestrzeni 10 lat stwierdzono spadek o 26,7% liczby uczestników imprez nizinnej turystyki pieszej i o 14,3% liczby uczestników imprez górskiej turystyki pieszej. Obniżyło się również uczestnictwo w biegach na orientację oraz imprez żeglarskich.

Dostrzeżono natomiast zwiększenie zainteresowania imprezami kajakowymi, jeździeckimi, narciarskimi i kolarskimi.

Z badań Autora wynika, że w województwie śląskim jest większe zainteresowanie imprezami turystycznymi aniżeli w innych województwach. Wskaźnik uczestników imprez turystyki kwalifikowanej i powszechnej realizowanych przez PTTK województwa śląskiego jest największy i statystycznie ($p < 0,0001$) różni się od wskaźników liczby uczestników imprez organizowanych przez pozostałe województwa.

W województwie śląskim zainteresowanie rokrocznie organizowanymi złazami pieszymi o różnej skali trudności i długości tras (od 56 do 111 km) brało udział w 2003 r. 1700 osób w 2006 -2086 osób i w 2012 – 1774 osób. Uczestnikami byli osobnicy o dużej rozpiętości wiekowej (od 15 do 65 lat). Zauważa się, że zwiększa się liczba uczestników do 15 lat (w 2012 r. o 64,3% w porównaniu z rokiem 2005), natomiast zmniejszyła się liczba uczestników powyżej 65 lat. Stwierdzono również zwiększony udział rodzin 5 i więcej osobowych.

Z badań wynika, że rola PTTK w Polsce w krzewieniu kultury fizycznej zarówno kwalifikowanej jak i powszechnej jest znacząca.

Najlepiej świadczy o tym liczba kół PTTK w Polsce, która wynosiła w przeliczeniu na rok średnio 2075 kół i skupiała średnio powyżej 49000 członków. Bardzo ważnym odcinkiem działalności PTTK jest szkolenie kadr zarówno dla potrzeb turystyki kwalifikowanej jak i powszechnej.

Podsumowując wysiłek badawczy Doktoranta stwierdzam, iż przekonuje mnie zarówno wybór tematu jak i jego zaprezentowanie. Długi okres badań (2002 – 2012) pozwala dostrzec w okresie transformacji tendencje polskiego społeczeństwa w zakresie aktywności fizycznej i wielką rolę jaką podjęła się organizacja PTTK w promocji zdrowego trybu życia. Z pewnością wysiłek intelektualny i organizacyjny działaczy terenowych PTTK określić można jako cenny i inspirujący przede wszystkim młodych ludzi do uczestnictwa i promocji aktywności fizycznej.

Z uwagą i skupieniem recenzent zapoznał się z tak interesującym materiałem. Przyjęte procedury i program pozwoliły Doktorantowi w sposób nowatorski i autorski przedstawić rolę Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego w promocji aktywności fizycznej.

Osiągnął więc zakładane cele poznawcze formułując również przesłanki do procesów aplikacyjnych.

Skupiając się na aspektach merytorycznych nie czynię uwag redakcyjnych i edytorskich. Traktuję, że w tej dobrze pomyślanej i przygotowanej pracy niedostatki w tym względzie mają charakter incydentalny.

Podsumowując, wysuwam następujące ogólne wnioski:

1. Autor rozprawy podjął się ważnego poznawczo i dla praktyki problemu, a jego rozwiązanie stanowi własny oryginalny wkład do nauk o kulturze fizycznej.
2. Postawione sobie zadanie rozwiązał dobierając oryginalny materiał i właściwe metody badawcze.
3. Przedstawiona do oceny praca „Działania prozdrowotne Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego w zakresie promocji aktywności fizycznej” wykazuje pełne opanowanie przez Autora warsztatu badawczego oraz umiejętność poprawnego wnioskowania.

Biorąc pod uwagę całość działań podjętych w celu opracowania niniejszej dysertacji, stwierdzić mogę, że były one w pełni uzasadnione. Pan mgr Lech Drożdżyński wykazał się dobrą znajomością problematyki dotyczącej organizacji turystyki w Polsce i na tym tle poprawnie wykorzystał wyniki zebrane w trakcie własnego postępowania badawczego.

Uważam, że przedstawiona do recenzji praca wnosi nowe informacje o roli ruchu turystycznego w Polsce w promocji aktywności fizycznej.

W tej sytuacji stwierdzam, że spełnia ona wymogi stawiane pracom doktorskim w zakresie nauk o kulturze fizycznej i wnoszę do Wysokiej Rady Wydziału Wychowania Fizycznego, Sportu i Rehabilitacji Akademii Wychowania Fizycznego w Poznaniu o dopuszczenie Pana mgr Lecha Drożdżyńskiego do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Gdynia 16.08.2016

